

မိတ္တူကူးယူမှုပုံစံတစ်ခုကို

အကျဉ်းချုပ်

အကျဉ်းချုပ်

မိတ္တူကူးယူမှုပုံစံ ပုံစံပုံစံ ယူဆပြီးတော့ တစ်ခုကိုယူဆ
 ခဲ့တယ်ဆိုတာတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို
 အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို
 အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို

အခြေခံပုဒ်မတွေကို - မိတ္တူကူးယူမှုပုံစံ ပုံစံပုံစံ ယူဆပြီးတော့
 တစ်ခုကိုယူဆ

ရရှိရပါမည်

မိတ္တူကူးယူမှုပုံစံကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို
 အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို
 အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို
 အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို
 အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို

မိတ္တူကူးယူမှုပုံစံကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို
 အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို
 အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို
 အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို
 အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို အခြေခံပုဒ်မတွေကို

* a' ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ရရှိသူ ဦးစိုးကျော်မိုး

yk'hcw&h jrefmausupmrs; teuf &mZukm&hausupmoni cEsbu&mZygaom
 tv&sv&vr&jzpb&nf&n&G tsuf tv&S&S? tv&ly&on&ha&m? tv&ly&on&ft&ce? tv&S
 jyl&on&h ta&Lumi&f&i? tv&ly&on&h y&on&f? tv&ly&yl& q&awmi&f? u&e&pm&w&u&ll&jyn&jyn&pb&h
 yg&bn&f x&ly&i&y&f? r&e? jrefm&f yg&V&av&;b&mon&jiz&ha&;x&mon&f tu&e&my&h&t & y&sb&mom
 ul u' A tu&e&my&h&f; j&y&D yg&V& r&e? jrefm&w&u&ll& r&e&f&jrefm&t u&e&my&h&f; x&h&on&f y&n&S&f
 w&ll& av&lv&mc&su&ft& jrefm&b&mom&u&ll&w&n&f&y&D u&e&b&mom&u&ll& j&y&e&q&h&;o&mon&f [k b
 on&f yg&V&tsu&E&w&G&f *g&x&m&A&E&t&z&h&t E&ll&jiz&ha&;on&f

&n&G tsuf ES&f&av&lv&my&le&n&f&pep&f

&mZukm&f&ys&ausupm&vm emr&ES&M&u&d mpum&v&w&u&ll& y&n&S&f&to&do&du teuf&G&h
 c&h&u&on&f x&h&G&h&tsu&rs&;x&f&S&av&lv&my&le&n&f&pep&f t&c&h&u&ll&w&e&mp&j&D av&lv&mc&i&f&jiz&h&&mZukm&f
 ys&ausupm&vm emr&ES&M&u&d m pum&v&w&u&ll&on&f t&j&cm&y&sp&mr&S&ES&h u&f&j&mc&i&f (o&h& [kv)
 w&h&j&ci&f&w&u&ll&o&e&e&n&G& bn&f emr&ES&M&u&d m&w&ll& a&e&qu&f&rs&;u&ll&aum&f, j&ci&f? t&j&cm
 y&sp&may tax&mu&ft x&mr&sr&S a&O&g [m&r&sr&ES&h E&ll&f, S&M&un&f&ci&f&jiz&h &mZukm&f&ys&ausupm
 vm pum&v&w&u&ll& z&h&on&f&y&u&ll&av&lv&mx&mon&f

o&h&wo&e&j&y&ó em

1/(A&D) on&f&M&u&d ma&e&qu&f&pum& j&z&p&E&ll&f r&j&z&p&e&ll&f

2/(O) to&h&y&le&on&ha&e&m w&p&c&ES&f&v&p&c&kr&w&E&ll& h&M&umi&f/

&v'f

1/(A&D) u&ly&k'hcw&f&rw&ll&f&u y&sp&may&rs&;w&G&f&M&u&d ma&e&qu&ft&j&z&p&h&;x&h&G&h&ci&f &e&r&e&ll

2/(O) on&f ae&m&t&v&u&ft o&h&rw&E&ll& h&M&umi&f tax&mu&ft x&m&e&r&e&ll [h&on&v'f&rs&;u&ll&e&ll
 on&f

&mZukm&hausupm ori&ll& fa&Lumi&f

&mZukm&hausupmoni&f jyn&ax&mi&pb&or&w jrefm&E&ll&f&ll r&E&h&v&;w&ll&f? an&mi& D&j&r&ll&e, ?
 yk'hcw&f& w&n&e&g&on&f at' 1886 c&E&sb&w&G&f &e&f&u&e&ft&p&h&aum&v&f&S yg&V&y&garmu&©
 ES&ft&p&h&aum&u&pn&O&e&ft&j&z&p&f w&e&u&h&q&mi& &e&u&h&om *s&r&e&f&y&n&m&e&ll&a' g&u&f&vm t&h&z&h&o&f&rm,¹ on&f
 yk'hcw&f& awmi& z&u&f&j&r&i&f&y&g&t&e&D j&r&ap&w&h&G&e&i&f&w&G&f u&y&f&v&u&h&e aom ausupm&v&ll&f&v&p&f&w&ll&f&u&ll

¹ E.Forchammer

aw&abnf xh&usupmujrapwlv&f aw&aomaLumi hrapw&usupm[k trn&ay;um
y&fjwlv&fv&cm&bnf

rapw&usupmES h y&hvl taLumi&t&mv&l 'lv&d ausupmw&lv&ul&jrifuyg t&y&B&B
*h&jym&u&D&b&m;v&P&f&t&w&f ty&f&u&2&ct&jz&f pwi&aw&B&f&c&p&E&f 1904-c&E&f&lv&f
jrapw& [m&h&v&lv&f&ul&jy&i&q&i&m&S&x&t&y&f&u&f 1&cl&u&x&y&r&h&aw& on&f x&t&y&f&u&f 3&cl&u&
ausupmw&f w&pl&v&f&t&jz&f q&u&py&f&ae&mu&f jrapw&f&i&jy&i&lv&f&pl&u&f&cl&u& m r&v&h&ausupm
t&jz&f&ow&f&v&bnf

y&x&rausupmw&f&u&(u)? 'lv&d ausupmw&f&u&(c)t&jz&f x&h&usupm ri&f&u&ul
zw&u&m te&u&z&f&h&ay;om a'gu&lv&mp<&lv&v&u&f i² uow&f&v&bnf x&h&em&u&f ausupm
w&lv&E&f&lv&f&lv&f y&g&B&om taLumi&t&mv&lv&f&n tw&lv&w&y&i&jz&p&al&u&mi&? r&e&f y&f? j&re&f&ES h y&g&v&d
b&om&av;rs&w&lv&z&i&h a&;om&al&u&mi&f pwi&az&n&f&lv&f&bnf &m&z&uk&n&f ausupmw&f&bnf
av;rs&u&E&f&n ausupmw&f&jz&f&y&f y&f&h&cw&p&may\ t&q&i&t&w&e&f j&ri&f&rm&y&lv&h&zn&fy&ae&on&f
&m&z&uk&n&f ausupmw&f&E&f&cl&u&h&t&mu&f&y&g&t&w&f& E&f&f, O&h&v&lv&n&E&f&bnf

ausupmw&f(u) ES h(c) E&f&f, O&cs&u&f

ausupmw&f	ausuplv&f&t&j&ri&h	p&ms&u&E&f&t&j&ri&h	t&us, f	y&f&h
(u)	5ay 11v&u&f	3ay 6v&u&f	1ay 2v&u&f	av;x&mi&f&rw&f&y&f
(c)	7ay 11v&u&f	4ay 4v&u&f	1ay 7v&u&f&c&f	av;x&mi&f&rw&f&y&f

ausupmw&f(u) (c) a&;x&h&f&f& E&f&f, O&cs&u&f

ausupmw&f	b&mom al&u&mi&f&a&	b&mom al&u&mi&f&a&	b&mom al&u&mi&f&a&	b&mom al&u&mi&f&a&
(u)	y&g&v&d41	j&re&f&m^39	r&e&f^33	y&f^26
(c)	y&g&v&d40	j&re&f&m^34	r&e&f^46	y&f^29

ausupma&;x&h&ol &m&z&uk&n&f&bnf use&p&p&om&ri&f&u&lv&f ew&B&f&p&h&y&at 'D1113 c&E&f&lv&f
ausupm&ul&a&;x&h&bnf ausupmw&f use&p&p&om&ri&f&u&lv&f&on&f om&oen&E&f& 1628&E&f&lv&f
y&f&h x&E&e&f&p&h&ea&u&mi&f&ES h&ee&f&p&E&f& 28 E&f&f &B&u&mi&f&u&lv&f&az&n&fy&x&m& ta&en&&x&n&f& ap&mv&f?
t&av&mi&f&pn&bl ri&f&w&lv&f& ee&f&p&E&f&f&sm&u&lv&f& t&j&cm& &m&z&O&i&f us&f&rs&u&f&ES h w&lv&f&q&f&pp&h&q; &mv&f&f
t&x&mu&f& u&y&f&o&j&zi&hor&f&f&w&e&f&u&lv&f&rm&v&bnf

&m&z&uk&n&f&a&usupm&on&f y&f&h&cw&lv&f&u&y&f&cl&u&lv&f&a&om t&v&f&rs&u&f& u&lv&f& p&mj&y&f&e&j&y&f& t&v&f&
r&sv&lv&rf&rs&u&f& ou&f& &m&z&ft&x&mu&f& x&m&ES h& pep&lv&usa&;x&h& r&sv&lv&rf&wi&h&om t&av&f&h&e&j&y&f&
jz&p&al&u&mi&f& az&n&fy&E&f&bnf&t&w&u&f y&f&h&cw&lv&f& b&mom&;? v&f&h&;? , O&h&u&sv&lv&u&lv&f& az&n&fy&E&f&
on&h&ausupm&njz&p&bnf

² C.O.Blagden

pmayweh

ygVh jrefm? rESh yst av;bmoma&xhicifaNumi h aysmufuG haeom ystpmay
ulhvlm&ef oVefpay;Ehbnf bmomav;rESh a&xhxmojzih ykhwlvwG ystpmay?
rEpmay? ygVpmay? jrefmpmaywV xefum;aNumi fEsh pmayygn&svwbnf bmonjyebnf
twwlynm wwfufaeaNumi f taxmufxmaumi f jzpbnf ygVbmonEsh a&om;
&mwGlvnf *gxmaEESH a&om;EhbnfuVxmufyD ygVpmay wwfuf r&gVulh avlvnEh f
onf &mZukn&haustrp\ twGfzpbnyulh avlvnyfaemuf jrefmbmomul rlwnlum
tjcm;bmom 3rd Esh jyebbnf k ygn&svwlu celr&fcmuonf rE? jrefm? ygVd
rsuEhwGf rE-jrefm tu&multonjyfyD yrsuEhwGf u'Atu&mul yphenti, f
ajymi f jyd a&xh;aNumi f ygn&svwv avlvncllygonf

ဝဇ္ဇာတိပုဒ်ဝဂ်တော်တော်တော်တော်တော်တော်တော်တော်တော်တော်တော်

- ကရ- ၁။ သိရီ။ ဒထဝဒ ဗဒ္ဒေါ ဝံး ဝိး ဟ သူဒး ဗတွ ထူ တြူရာ
- ကရ- ၂။ ၀ တြိ ဥ သို့း ဝိး တွံး ထဒံး။ ယံ တိံ ပြီး ရိမနေဗူ ဥမိ ဝိးသိ၊ ဒိတ်တိ သု
- ကရ- ၃။ ဝုန ဒို့ တ ဓမ ရေ ဥိမိဝိးသိ။ ဥ ဒေါးဒဝံး ဥဝေး မယး တြီဇော
- ကရ- ၄။ ဂဝဒသဂဒေဝိ ဝိးသိ ဥမိ။ ပေါ ဥသး ရေဂမ ဝိး
- ကရ- ၅။ သိ ဥမိ။ ဥဝံ တြရောဟေး ဝိး ဝံး တေး၊ ပေါဝံးမယး ဝိး
- ကရ- ၆။ တိ တဒံး။ ဝံးမယး ဥ ဩ တြး ရော ဟေး ဝိး ဝံး တေး၊ ပေါ ဝံးမယး ဝိး
- ကရ- ၇။ ဥသး ရေဂမ ဥဝံ။ ပေါ ဝံး တွး သို့း နူ တြိ ဝိးတဒံး။ ။
- ကရ- ၈။ ဝိး သြိး ဝိး ဟိ ဟိး တိ ဥ မှု ညှရေး။ ပေါဝံးမယး ဥသး
- ကရ- ၉။ ရေဂမ ဝိးသိ ဥမိ။ ဥဒို့ ဝိး မှော မ ပေါ တွးတော့ ဥ ကေးဖြေး
- ကရ- ၁၀။ ဒို့ ဝိး မှောဟး ဒူးဒံး။ ပေါ ဝံး ဗူဓ ဥ ဆပေါ ပြဒိမ ထ တူ ဝိး သေ
- ကရ- ၁၁။ ကး။ ပေါဝံး ဗူဓ ဝိး တး ထွူး ဇေး ယံ န ဝိး တွိး တေး။ ယံ
- ကရ- ၁၂။ ဗူဓ ထ ဝံး ရးသး ဝိး သေ မ ဗူး ဝံး ဥဝံ ဝံး ဆေ ဆေး။ ယံ တြး
- ကရ- ၁၃။ ရေးဟေး ဝိး ဝံး မ ဗူး။ ယံ ဝံး တြ ထ ဥဝံ ဝံးဆေ။ ပေါဇေး ဝံး
- ကရ- ၁၄။ တွး ဝိး ရိ ပဉ္စ ဝိး ငှ ဟပြဆေး ဟဆေး ဝိးသိ။ ပေါ ဥ
- ကရ- ၁၅။ ဇေး တြးဝံး မဋေ တြး ဝံး မူဂဋေ ဝုဒိ သဋေ တြးဝံး
- ကရ- ၁၆။ သောမေဗေဒိး၊ တြးဝံး ဂြဟူဗ၊ တြးဝံး ဂြဟူဒေယေး၊ တြးဝံး
- ကရ- ၁၇။ သူ၊ တြးဝံးသုဂသိပုရဒိး၊ ပေါတြးဝံး သယ တော့ ဥ ဟ

ကရ-၁၈။ဒို့ နှု တွား တုပံး ပိး ဆတေး တွါ။ ပေါ ပိး တဒံ မယး ဥသး
 ကရ-၁၉။ရဇုမ ပိးသိဥမိ မ။ ပိး ည္ဗဗန ဗူထ ပိး သေ ဂေါ
 ကရ-၂၀။ဥညော ထ ပိး တဒံ ပေါ ဂေါ ဥ ဟော ပိး သံး ရေး၊ သမန
 ကရ-၂၁။ဇ္ဇော် ရော တံ၊ ရဲရော တံ၊ ဟိ ဗူးရော တံ၊ ယံတြးရောဟော နှိ ပိး
 ကရ-၂၂။ဒို့ နှံ။ ယံ ဗးမယး ဥသး ရဇုမ ယံ ဂေါ ပံးဗူဓ
 ကရ-၂၃။ ဥ ဝံ တွါ ပိး ဆဲ တဒံ၊ ယံ န ပိး ဒိ ဆော။ ယံ မဂံ ပြု
 ကရ-၂၄။သဝေညောဒေညေ ဖြေညေပိး ပိး ပံး ဆေနး တိ ပံး ပ ယံ
 ကရ-၂၅။တြး တိ မှု ကံး နှု ဂိသး ဇ္ဇေ ဂိ ပိဇ္ဇေ ဂိဩ။
 ကရ-၂၆။ဇ္ဇေ မြဇနဇ္ဇေ ယံ ဗူဓ ဥဝံ ဂံး ဟိး တေး
 ကရ-၂၇။မ ဒို့ ၊ ဂ ဟိ ဆိ ဂ ဖြော ပ မတဋးဗူး။ ယံ ဗံး
 ကရ-၂၈။ဗူဓ အရိမေဒေယု နှံ ဗး ဒို့ဆိ တိ တွါ မ ပံး
 ကရ-၂၉။ဆေဆေး။

မြန်မာပြန်

ကရ ၁။စီးပွားချမ်းသာမင်္ဂလာ။ ။ဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး၍ အနှစ်တစ်ထောင်ခြောက်ရာ
 ကရ ၂။နှစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်လွန်လေပြီးရကား။ ယင်းတိုင်းပြည် အရိမဒ္ဒနပုရ် အမည်ဖြစ်သည်။ ဩတြိဘု
 ကရ ၃။ဝနဒိတျ မေဓရာဇ် မင်း အမည်ဖြစ်သည်။ မင်းကြီး၏ မိဖုရား-မယားကား တြိလော
 ကရ ၄။ကဝဋ်သကာဒေဝီဖြစ်သည်အမည်။ ထို၏သား ရာဇကုမာရ် ဖြစ်သည်
 ကရ ၅။အမည်။ သူ့အား (မယားအား) ကျွန်သုံးရွာ ပေးတုံ၏။ ထိုဗယ်မယား
 ကရ ၆။သေခွဲရကား မယား၏တန်းဆာနှင့် ကျွန်သုံးရွာကို ရာဇကုမာရ် မည်သော ဗယ်မယား ပြီး
 ကရ ၇။၏ သားအား မင်း ပေးတုံ၏။ ထိုအဗယ်မင်းကြီး အနှစ် နှစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ် နှင့်
 ကရ ၈။စည်းစိမ်ခံစား(အုပ်စိုး)ပြီးရကားနာမကျန်း၍ သေ၏မည်တော့လှအခါတည်း။ထိုဗယ်မယား၏ သား
 ကရ ၉။ရာဇကုမာရ်ဖြစ်သည် အမည်။ မိမိကို မွေးကျွေးသော ထိုမင်းကြီး၏ ကျေးဇူးကို
 ကရ ၁၀။အောက်မေ့ရကား၊ ထိုအဗယ်ဘုရား၏ အဆင်းပုံ ရွှေဆင်းတု ထု(ပြု)လုပ်စေကာ၊
 ကရ ၁၁။ထိုအဗယ်ဘုရားကို (မင်းကြီး)ထံမှောက် အပ်နှံ ပြီးသောအခါ ယင်းနည်း မိန့်တုံ၏။ ယင်း
 ကရ ၁၂။အဗယ်ရွှေဘုရားကို ရစားစေ၍ အဗယ်သခင်အား ပေးစေသော။ ယင်း ကျွန်
 ကရ ၁၃။သုံးရွာကို သခင်အား ပေးကပြီ။ယင်း အဗယ်ရွှေဘုရားအား ပေးစေ။ ထိုအခါ အဗယ်

ကရ ၁၄။မင်းကြီး ရယ်ပြုံးလျက် ကောင်းပြုသော ကောင်းပြုသော ဖြစ်သည် (ဟု သာဓုခေါ်၏)။

ကရ ၁၅။ထိုအခါအပယ်တပည့်သား မဟာထေရ်၊ အပယ်တပည့်သား မုဂ္ဂလိ ပုတ္တတိဿထေရ်၊

ကရ ၁၆။အပယ်တပည့်သားသုမေပေဏ္ဍိတ်၊ အပယ်တပည့်သား ဗြဟ္မပါလ၊ အပယ်တပည့်သား ဗြဟ္မဒိင်္ဂ၊ ကရ ၁၇။အပယ်တပည့်သား သောန၊ အပယ်တပည့်သား သံဃသေန၊ရပဏ္ဍိတ်၊ ထိုအပယ်တပည့်သား သယံတို့၏

ကရ ၁၈။အမှောက်တွင် အပယ်မင်းကြီး ရေစက်ချတုံ၏။ထိုပြီးရကား ရာဇကုမာရ်မည်သော မယား၏ သားသည်

ကရ ၁၉။ရွှေဘုရားထာပနာစေ၍ ဂူ၏ ရွှေအထွတ် ပြုပြီးရကား

ကရ ၂၀။ထိုဂူ(ဘုရား)၏ လှူသောအခါနှိုက်လည်း။ သက်မုန

ကရ ၂၁။လွန်ရွာ တစ်၊ ရဗဲး ရွာ တစ်၊ ဟိ ဝို ရွာ တစ်၊ ယင်းကျွန်သုံးရွာ ယူ၍၏။

ကရ ၂၂။ယင်းဗယ်မယား၏သား ရာဇကုမာရ်သည် ယင်း အပယ်ဂူဘုရားအား

ကရ ၂၃။ရေစက်ချပြီး ရကား၊ ယင်းနည်း မိန့်ဆို၏။ ယင်း ငါပြုမူ (ကား)

ကရ ၂၄။သဗ္ဗညုတဉာဏ်ပညာ မိမိကို ပေးစေနည်း အတိုင်း ကူညီမိုင်းမပါ။ ယင်း

ကရ ၂၅။ကျွန်တိုင်းကို ဘေးဥဒ် ပြုတုံအံ့၊ ငါ့သားလည်း ငါ့မြေးလည်း ငါ့ဆွေမျိုး

ကရ ၂၆။လည်း သူစိမ်းလည်း ယင်းဘုရားအား ငါလှူခဲ့တုံသော၌ ညှဉ်းဆဲးမူကား၊

ကရ ၂၇။မြို့ဖျက်(သည်ကို) မတားလျက်မူကား ၊ ယင်း အပယ်

ကရ ၂၈။ဗုဒ္ဓ အရိမေတ္တေယျ ထံပါး ဖူးမြင်ခြင်းတမူ မပေး

ကရ ၂၉။စေသော။

သုတေသနပြုဿနာ နှင့် ရလဒ် လေ့လာဆန်းစစ်ချက်

၁။ (ဗီး) သည် ကြိယာ

ရှေ့ဆက် စကား ဖြစ်နိုင် / မဖြစ်နိုင်ဟူသော သုတေသန ပြုဿနာကို ဆန်းစစ်ရန် ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာရှိ ကြိယာ များကိုအောက်ပါအတိုင်း လေ့လာပါသည်။

(က)ဗီး နှင့် အစပြုသော ကြိယာများ

ရာဇကုမာရ်ပျူကျောက်စာမှ ကြိယာစကားလုံးများတွင် (ဗီး) ကို ကြိယာ၏ ရှေ့တွင် တွေ့ရလေ့ရှိပါသည်။

ဦးသာမြတ်က(ဗီး)ကိုဖြစ်(သည်)၊ပြီး(သည်)၊ပြီးပြီ ဟုအနက်ဖွင့်ပါသည်။

ဥပမာ- ဗီးတံခွံ=ပြီးရကား(မြန်မာကျောက်စာတွင် ပါသော ငြိရကား ဟု ရေးထားသည် ဟု ဆိုသည်။

ဦးချမ်းမြတ် (ဗီး)သည် မြန်မာဘာသာ (ပြီး) နှင့် တူသည်။ ဥပမာ- မြန်မာက ထောက်ပံ့ပြီး ဟု ရေးလျှင် ပျူက ဗီးပံ့ ဟုရေးပါလိမ့်မည်။ မြန်မာက သေပြီး ဟု ရေးလျှင် ပျူတို့က ဗီးဟိ(ဗီးဟေ) ဟု ပြီးဟေ ဟု ရေးပေးလိမ့်မည်။ ဗီး(ပြီး) သည် ပျူဘာသာတွင် ကြိယာရှေ့ဆက် စကားဖြစ်၍ မြန်မာဘာသာတွင်မူ

ကြိယာနောက်ဆက်စကား ဖြစ်နေပါသည်။ ဗီး (ပြီး) သည် ပျူတို့တွင် ကြိယာ တစ်ခု၏ ရှေ့ဆက် ပစ္စည်းအဖြစ် အတိတ်ကာလ ကို ပြပါသည်ဟု ဆိုပါသည်။ (ဦးချမ်းမြ-လက်ရေးမူ)

ထိုင်းမှပညာရှင် မစ်ကီဟာတ်က (ဗီး) စကားလုံးသည် ပျူဘာသာတွင် ကြိယာပုဒ်ပြုရန် ဆက်သော ဝိဘတ်ပုဒ် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

ဥပမာ-ဗီးဟိ = သေပြီးသည်။ ဗီးသေ = တည်ဆောက်ပြီးသည်။

ထိုပညာရှင်တို့ အဆိုများအရ (ဗီး) သည် ကြိယာ၏ ရှေ့ဆက် (တစ်နည်း) ကြိယာပုဒ်ဖြစ်စေရန် ဆက်သော ပစ္စည်းဟုပင် ကောက်ချက်ချနိုင်ပါသည်။ ရာဇကုမာရ်ပျူကျောက်စာမှ ကြိယာစကားလုံးများတွင် (ဗီး) ကို ကြိယာ၏ ရှေ့တွင် တွေ့ရလေ့ရှိရာ ယင်းတို့ကို အောက်ပါအတိုင်းဖွင့်ဆိုနိုင်ပါသည်။

၁။ဗီး ပျ = ပြုသည်။ ပြုပြီး (ကရ-၁)

၂။ဗီး တွံး = လွန်ခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့ပြီး (ကရ-၂)

၃။ဗီးသိ = ဖြစ်သည်။ ဖြစ်ပြီး (ကရ-၂၊၃၊၄၊၅)

၄။ဗီး ပံး = ပေးသည်။ ပေးပြီး (ကရ -၅)

၆။ဗီးဟိ = သေသည်။ သေပြီး (ကရ - ၆၊၇)

၇။ဗီးတဒံ့ = ပြီးရကား (ကရ-၇)

၈။ဗီးသြီး = စည်းစိမ်ခံသည်။ စည်းစိမ်ခံပြီး (ကရ-၈)

၉။ဗီး ဟီး ဟိ = နာမကျန်းသေလှသည်။ နာမကျန်းသေလှပြီး (ကရ-၈)

၁၀။ဗီး ဇွော် = မွေးသည်။ မွေးပြီး (ကရ-၉)

၁၁။ဗီး မွောဟး = အောက်မေ့သည်။ အောက်မေ့ပြီး (ကရ - ၁၀)

၁၄။ဗီး သေက = ပြုလုပ်သည်။ ပြုလုပ်ပြီး (ကရ - ၁၀)

၁၅။ဗီး တူး = အပ်နှံသည်။ အပ်နှံပြီး (ကရ - ၁၁)

၁၆။ဗီး တွံး တေား = မိန့်ဆို၏။ မိန့်ဆိုပြီး (ကရ - ၁၁)

၁၇။ဗီး သေ မ = ပြုလုပ်ပြီးသော (ကရ - ၁၂)

၁၈။ဗီး ပံး မ = ပေးပြီးသော (ကရ - ၁၃)

၁၉။ဗီး ရီ ပ = နှစ်ခြိုက်သည်။ (ကရ - ၁၄)

၂၀။ဗီး ငု = ပြောသည်။ ပြောပြီး(ကရ - ၁၄)

၂၁။ဗီးသိ = ဖြစ်သည်။ ဖြစ်ပြီး (ကရ - ၁၄)

၂၂။ဗီး ဆ = ရေသွန်းသည်။ ရေသွန်းပြီး (ကရ - ၁၈)

၂၃။ဗီး = ပြီးသည်။ ဖြစ်သည်။ (ကရ - ၁၈)

၂၄။ဗီးသိဥမိ မ = အမည်ဖြစ်သော/မည်သော (ကရ - ၁၉)

၂၅။တိး ဘ္ဍဗန = ထာပနာသည်။ ထာပနာပြီး (ကရ - ၁၉)

၂၆။ဗီး သေ = ပြုလုပ်သည်။ပြုလုပ်ပြီး (ကရ - ၁၉)

၂၇။ဗီး တံ့ = ပြီးရကား (ကရ - ၂၀)

၂၈။ဗီးသံရေး = (၂၀)

၂၉။ဗီး ဒို = ပြုပြီးသည်။ ပြုခဲ့ပြီး (ကရ - ၂၂)

၃၀။ဗီး ဒို ဆော = မိန့်ဆိုသည်။ မိန့်ဆိုပြီး (ကရ - ၂၃)

၃၁။ဗီး ဗီး ပံး =ပုံပြီးသည်။ ပုံပြီး (ကရ -၂၄)

ထို(ဗီး) အသုံးကို အခြားသော ပျူကျောက်စာများတွင်လည်း တွေ့ရပြီး အတိတ်ကာလက ပြုခဲ့သော ကြိယာ၏ အပြုအမူကို ညွှန်ပြနေသည်ဟု ပင် ယူဆပါသည်။

၁။ (ဗီး) ကို ပုဂံခေတ်မတိုင်မီ ပျူစာများတွင် ကြိယာရှေ့ဆက် အဖြစ် ရေးသားခြင်း ရှိမရှိ ဟူသော ရလဒ်သည် အထက်ပါ ပြဿနာနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ ပုဂံရွှေဆံတော် ဘုရားမှရရှိသော အုတ်ခွက်ဘုရား ကျောဘက်တွင် ပျူစာရေးသား ပါရှိသည်။ ယင်း ကရ ၁-၄တွင်-

ယံ ဗံး ဘဂဝ ဥဒ္ဓိး တြကေး သးမဗိး သြိဗညက ဗိး မ္ဗး သဝညောဒနိင် -ဟု ပါရှိရာ ယင်း မြတ်စွာဘုရား ပုံတော်ကို သမ်ဗျင် သြိဗညာနော ခေါ် ဝါသည် လုပ်လှူရသော အကျိုးအားဖြင့် - သဗ္ဗညုတဉာဏ်ပညာ ရပါစေဟု ဆုတောင်းထားသည်။ (ဗီး မ္ဗး) ကို (လုပ်လှူသည်) ဟု ဦးသာမြတ်(၁၉၆၃)က ပြန်ဆိုသည်။

ပျိုးခင်းကြီးကုန်း ပျူအုတ်ခွက်စာတွင်လည်း ဗံးရ = ဗံး ဒံး ဗုည ဗိး စိ ယံ (ဗံးရ နှင့် ဗံး ဒံး တို့၏ ပုည ကောင်းမှု ဖြစ်သည်) ဟု ဘာသာပြန်သည်။ (စာ- ၃၉)

ယင်းကို မစ်ကီဟာတ် က ဗိး မ္ဗး - အမှု ဖြစ်ပြီး/ အမှုဖြစ်ပြီ ဟု အနက်ပြန်သည်။ ပညာရှင် နှစ်ဦး၏ အယူအဆအရ (ဗိး)သည် (မ္ဗး) ပြုလုပ်သည် အနက်ရသော ကြိယာရှေ့တွင် တွဲဖက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ပျိုးခင်းကြီးကုန်း ပျူအုတ်ခွက်စာတွင်လည်း ဗံးရ = ဗံး ဒံး ဗုည ဗိး စိ ယံ (ဗံးရ နှင့် ဗံး ဒံး တို့၏ ပုည ကောင်းမှု ဖြစ်သည်) ဟု ဘာသာပြန်သည်။ (စာ-၃၉)

အခြား ပျူကျောက်စာတို့တွင် (ဗိး) ကို တွေ့ရပါသော်လည်း တွဲဖက်ထားသော စကားလုံး၏ အနက်ကို မကောက်ယူနိုင်သဖြင့် ဤစာတမ်းတွင် မဖော်ပြပါ။ သို့သော် ပျူ စာပေအထောက်အထားတို့တွင် (ဗိး)ကို တွေ့ရကြောင်း ဖော်ပြလိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာမတိုင်မီကတည်းက (ဗိး) အသုံးရှိခဲ့ သည်ဟူသောရလဒ်ကို ဖော်ထုတ်နိုင်ပါသည်။ ရာဇကုမာရ်ပျူကျောက်စာတွင် ကြိယာစကားလုံးများ၏ ရှေ့ဆက်အဖြစ် (ဗိး)ကို တွေ့ရခြင်းမှာ ပညာရှင်တို့ဆိုခဲ့ကြသည့်အတိုင်း မြန်မာဘာသာကိုမူတည်ပြီး ဘာသာပြန်ထားသောကြောင့် အတိတ်ကာလကိုညွှန်းသော (ပြီးခဲ့)သည့် အနက်ကိုဖော်ပြလိုသဖြင့် ကြိယာ တိုင်းတွင်(ဗိး) ကိုရှေ့ဆက်အဖြစ် ထည့်သွင်းထားသလောဟု ဆက်လက် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် တင်ပြပါသည်။

၂။ (၂) အသုံးပြုပုံ တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ မတူနိုင်ကြောင်းဟူသောပြဿနာကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရသည်။

(၂) နှင့် နာမ် ရှေ့ဆက်စကား ဖြစ်နိုင်ခြင်း

ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာတွင် (၂)သည် နာမ်တို့၏အရှေ့တွင် တည်ရှိနေတတ်သဖြင့် နာမ်၏ ရှေ့ဆက်စကား ဖြစ်မည်လောဟု ဆန်းစစ်လေ့လာပါမည်။

(၂)နှင့်ပတ်သက်ပြီး ပညာရှင်အသီးသီး၏ အယူအဆတွင် ဦးသာမြတ် နှင့် ဒေါက်တာသန်းထွန်းတို့က

၂ (က) ဂဏန်းများကို နာမ်နှင့် စကားဆက်

(ခ) သွေးသားတော်စပ်သည်ကို ပြသော ဝေါဟာရနောက်၌သော်လည်းကောင်း

(ကရ ၄၆-၁၀၊၁၈-၂၁)

(ဂ) မြန်မာ ၏ အနက်ရ၏။(ကရ ၃၊၁၄၊၁၇)ဟု ဂမျိုးခွဲခြားဖော်ပြပါသည်။

(က) ဂဏန်းများကို နာမ်နှင့် စကားဆက် အဖြစ်သုံးရာတွင်

ဒထဂုဒ ဗဒေါဗံး ဝိး ပု သုဒး ဗတွ ထူတြုရာဝ ဟံ ဥသ္မိး (ကရ-၁-၂)

ဖုရား သခင် နိဗ္ဗာန်သို့ ကောင်းစွာ ကြွသွားပြီး သာသနာနှစ် ၁၆၂၈ နှစ်

ပေါ ဗံး တွံး သ္မိး နှူ ဟံ ဝိး တဒံ (ကရ-၇)

ထိုမင်း၂၈နှစ် နန်းစံ ပြီးရကား

ဟူသော ဝါကျတို့တွင် ပါသော (ဥသ္မိး) နှင့် (သ္မိး) ကို ဆိုလိုဟန် ရှိပါသည်။ (ဥသ္မိး) နှင့် (သ္မိး) သည် အနက်မတူနိုင်ပါ။ (ကရ-၁-၂)မှ(ဥသ္မိး)သည် ၎င်းရှေ့ရှိ ဘုရားရှင်နိဗ္ဗာန်သို့ကောင်းစွာကြွသွားပြီး ဟူသော အချိန်ကိုဖော်ပြနေသည်ဟုဆိုချင်သည်။ ကရ-၇ မှ သ္မိး သည် ၎င်းအနောက်ရှိ မင်း၏နန်းစံနှစ်ကို ဖော်ပြပါသည်။

သရေခေတ္တရာတွင် တွေ့ရသော ဝိကြမမင်းတို့၏ အရိုးအိုးစာများတွင်လည်း သ္မိး နှင့် ဥသ္မိး ကို နှစ်မျိုးသုံးကြောင်းတွေ့ရသည်။

ဥပမာ - တွံးဗံး ဥဟံ တြဟူက ဟရိဝိကြမမံး သ္မိး ငသူ က္ခိ ဒေ ဟံ ဝိ ဝ္မံ နှူ ဟံ တကိခ ဥသ္မိး သ္မိး ဟံ သူ

တံ ဒေ က္ခိ ဝိ ဝ္မံ ဟော ဝိ တွံးဗံး ဥရုက္ခေ ယံ။

မင်းမြတ် ဟရိဝိကြမ ၅၇နှစ် ၂၅ ၂၄ ရက် တွင် သေသည်။ အသက် ၄၁နှစ် ၇လ ၉ရက်။

အထက်ပါဝါကျတွင် ပထမတွေ့ရသော သ္မိး သည် ဟရိဝိကြမမင်း၏ ပျံလွန်ချိန်ကို ဖော်ပြသော ၅၇နှစ် ၂၅ ၂၄ ရက် ကိုရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။ နောက်တွင် ဆက်လက်တွေ့ရသော ဥသ္မိး သည် ယင်းရှေ့ရှိ (တကိခ) ကို ရည်ညွှန်းသောအချိန်ဟု ယူဆပါသည်။ ယင်းနောက်ရှိ သ္မိး က မူ ထိုမင်း၏ အသက် ၄၁နှစ် ၇လ ၉ရက် ကိုဖော်ပြပါသည်။ထို့ကြောင့် (၂) ကို ဂဏန်းများနှင့် တွဲဖက်သုံး ရာတွင် အသုံးနှစ်မျိုး မတူပါ။ ဥသ္မိး သည် အချိန် တစ်ခု၏ ထူးခြားမှုကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်ပြီး သ္မိး ကမူ နှစ် အရေအတွက်ကို ဖော်ပြသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

(ခ) သွေးသားတော်စပ်သည်ကို ပြသော ဂေါဟာရနောက်၌(ဥ) ကို တွေ့ရသည် ဟူသော အယူအဆတွင် -

ဥပမာ- ဥ ဒွေးဒံး ဥဝေး မယး(ကရ - ၃)

မင်းမြတ်၏ မိဖုရား

ပံးမယး ဥသး ရဇဂုမ(ကရ-၈၊၂၂)

မိဖုရားမြတ်၏ သားရာဇကုမာရ်

မယး ဥသး ရဇဂုမ(ကရ -၁၈)

မယား၏ သား ရာဇကုမာရ်

ယင်းတွင် မင်း၏မိဖုရား တော်စပ်ပုံနှင့် မိဖုရား၏ သားတော်စပ်ပုံကို ပြသော စကားတို့ကိုတွေ့ရသည်။ ဦးချမ်းမြကလည်း ပျူဘာသာအရ (ဥ) သရကို (အ) အဖြစ်လည်း ဖတ်နိုင်၍ တစ်ခါတရံ သာမိကာရက ဇာန် အဖြစ်လည်း ဖတ်နိုင်ပါသည် ဟု ဆိုထားပါသည်။ သး ဟူသော ဂေါဟာရတွင် မယးဥသး (ကရ-၄၊၆၊၈၊၁၈၊၂၂) ဟူသော အသုံးသည် တွဲလျက်ပါနေသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ ယင်းကို မိဖုရား၏ သားဟု ပြန်ဆိုပါသည်။ ဥ ကို ဤနေရာတွင် ၏ ဟု သွေးသားတော်စပ်သည်ကို ပြသော အနက်ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သည်။

(ဂ) အခြားအတွဲများ၌လည်း(ဥ)ကို တွေ့ရသည် ဟူသော အယူအဆတွင် -

၁။ မြန်မာဘာသာ (၏) အနက်ရခြင်း

ပံးမယး ဥ ဒြ တြးရောဟေား (မိဖုရား၏တန်ဆာနှင့်ကျွန်သုံးရွာ)

တွေးတော့ ဥ ကေးဖြေး(မင်းကြီး၏ကျေးဇူး)

ပံး ဗုဓ ဥ ဆပေါ ဗြဒိမ ထ(ဗုဒ္ဓဘုရား၏ ရွှေရုပ်ပွားဆင်းတု)

ဟိဉ္ဇမ္ဗုဠုရေား (ကရ-၈) = သေ၏မတော့လု

ဥဠော တြးပံး(ကရ-၁၅)= ထို၏အခါ၊ ထိုအခါ တို့ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆပါသည်။

၂။ နာမ်၏ရှေ့ဆက်အဖြစ် တွေ့ရခြင်း

(ဥ) သည် နာမ်တို့ရှေ့တွင် တွဲဖက်ပါနေခြင်းသည်လည်း ထူးခြားမှုဖြစ်ပါသည်။ ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာမှ နာမ်စကားလုံးတို့မှာ-

ဥသွီး (ကရ-၂) = အနှစ်၊ နှစ်

ဥသး(ကရ-၄) = အသား၊ သား

ဥဒြ (ကရ-၆) = ပစ္စည်း၊ အဆင်တန်ဆာ

ဥကေးဖြေး(ကရ-၉) = ကျေးဇူး

ဥဆပေါး(ကရ-၁၀) = ဆင်းပု၊ ဆင်းတု

ဥဟ (ကရ-၁၇) = အမှောက်

ဥက္ကဋ္ဌာ (ကရ-၂၀) = အထွတ် တို့ဖြစ်သည်။

ယင်းစကားလုံးတို့တွင် (ဥ)သည် တွဲဖက်ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။

၃။(ဥ) ကို (အ) အသံဖြင့် ဖတ်ခြင်း

ထိုင်းပညာရှင် မစ်ကီဟတ်က (သး) သည် မြန်မာဆန်သော အသုံးဖြစ်ပြီးအသားနှင့် အတူပင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာတို့၏ မိရိုးဖလာ ဘာသာစကားစာရေး နည်းတွင် (ဥ) အက္ခရာ ရေးသားသုံးနှုန်းခြင်းသည် ပုဂံခေတ်နှောင်းအထိ မပေါ်ပေါက်သေးကြောင်း၊ ထိုအက္ခရာ သည် (ဥ) မဟုတ်ပါ။ ရေဖ(အ) အက္ခရာသာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ရေဖ (အ) သည် ဤ၊ ဤ၊ ဤ တို့ကဲ့သို့ မည်သည့် သရဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အသတ်ဗျည်း ဖြင့် ဖြစ်စေ ပေါင်းစပ်၍ မရနိုင်သော အက္ခရာဖြစ်ရာ (ဥသး) ကို (အသား) ဟု ဖတ်နိုင်ပါသည်။ ရာဇကုမာရ် မြန်မာကျောက်စာတွင် - ထိုဝ် ပယ်မယာ သာ အသာ ရာဇကုမာရ် မည်၏ -ဟု ရေးသားထားသည်ကို သတိပြုဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့အတူ မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှ ပါမောက္ခဦးချမ်းမြ(၁၉၅၉)က ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာမှ ဝေါဟာရများတွင် မြန်မာနှင့် တူသော ပျူဝေါဟာရများ တွေ့ရသည်ဟု အောက်ပါအတိုင်း ဆိုခဲ့ပါသည်။

ပျူဘာသာစကားတစ်ရပ်လုံး အပေါ်တွင် သက္ကတဘာသာလွှမ်းမိုးနေကြောင်းကို တွေ့နိုင်သည်။ သက္ကတဘာသာ အရင်းအမြစ်မှ ဆင့်ပွားပေါ်ပေါက်လာသော စကားလုံးများကိုလည်းများစွာတွေ့နိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကြိုးကြား ကြိုးကြား ပျူဘာသာစကားများထဲမှ တိဗက်ဘာသာစကားနှင့် မြန်မာဘာသာစကား အရင်း အမြစ်များကိုလည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။ မြစေတီ ပျူကျောက်စာမှ ဝေါဟာရအချို့ကို မြစေတီ မြန်မာကျောက်စာ မှ ဝေါဟာရများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်မည်ဆိုပါက အဓိပ္ပာယ်သဘော အနက်ချင်းတူညီသော ဝေါဟာရများနှင့် အသုံးအနှုန်းများကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ ယင်းတို့တွင် သက္ကတဘာသာစကား အရင်းအမြစ်မှ ပြန်ပွားလာရာ မြန်မာစကား ဖြစ်သွားရသော စကားလုံး အချို့ကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ (လက်နှိပ်စက်မှု)

ဦးချမ်းမြနှင့် မစ်ကီဟတ် တို့၏ အယူအဆနှင့် နီးစပ်သည်ဟု ယူဆနိုင်ပါသော စကားလုံးများမှာ -

ဥမိ = အမည် (ကရ-၂၃၊၄၊၅၊၈)

ဥမိမ = မည်သော (ကရ-၁၉)

ဥပေါး = မိဖုရား (ကရ-၃)

ဥဝံ = သူ့ဝယ်(ကရ-၅၊၆၊၁၂၊၁၃၊၂၂၊၂၅)

ဥသ္မိး=အနှစ်၊နှစ်(ကရ-၂)

ဥသး=အသား (ကရ-၁၃)

ဥဟော=အလှူ (ကရ-၂၀) တို့ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာမှ (ဥ) စကားလုံးသည် နေရာအလိုက် အသုံး မတူနိုင်ဟူသော ရလဒ်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။

အခြား ဆက်စပ်လေ့လာမှုများ

၁။ ဗြိတိသိယ - ဆင်းတု

ပေါ် ဗုံး ဗူမ ၂ ဆပေါ် ဗြိတိသိယ ထ (ရာဇကုမာရ် ကရ-၁၀)

ထို ဗုဒ္ဓအရှင်မြတ် ၏ အဆင်း ရွှေဆင်းတု

ဗုံး ဗြိတိသိယ နှို တပံး တီ ဖလ တီ (ဘုရားထောင် ကရ-၃)

ဆင်းတုအရှင်မြတ် အား ပေးလှူခြင်း၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း အကျိုး

ဗြိတိသိယ သည် သတ္တတ ဘာသာစကား ဖြစ်ပြီး ရုပ်ပွား/ဆင်းတု ဟု အနက်ရသည်။

၂။ ဗြ - ဘုရား

ဗုံး ဗြ ထ - ရွှေဘုရား (ရာဇကုမာရ် ကရ-၁၃)

ဗြ ဗုံး (ဘုရားထောင် ကရ - ၄)

သတ္တတဘာသာ အရဟဏ သည် ပူဇော်ခြင်း ဟု အနက်ရသည်။ ပါဠိဘာသာတွင် ပူဇာရဟ(ပူဇာ+အရဟ) ပူဇော်ခြင်းကို ခံထိုက်သော ဟု အနက်ရသည်။ ပျူဘာသာ ဗြ -သည် ပူဇော်ထိုက်သော ဘုရားကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

၃။ ပဒေဒိဗုံး - နိဗ္ဗာန်

ပဒေဒိဗုံး (ရာဇကုမာရ် ကရ-၂)

ပဒေဒိဗုံး - (ဘုရားထောင် ကရ-၂) နိဗ္ဗာန်ကို ပျူတို့က ပဒေဒိဗုံး ဟုရေးထိုးပါသည်။ ပဒ-ပဒေဒိ ဟူသည်မှာ ခြေရာလမ်း=ဘုရားရှင်တို့ ကြွမြန်းရာလမ်း = နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

၄။ သး - သား

ဥသး ရဇဂုမ ဥပံ (ရာဇကုမာရ် ကရ-၇)

ဗုံး ဒဂီ တီဇ္ဇိ ၂ သး (ဟန်လင်း သင်းချိုင်းစာ) အရှင်မြတ် ဒဂိန်တိန်မြိန်၏ သား

ပုတ္တ ဥသး (သရေခေတ္တရာ ကန်ဝက်ခေါင်းကုန်း ပလ္လင်စာ ကရ-၆)

သ္မိ တြိ သး မြ န္တ (ဘုရားထောင် ကရ-၅)

၅။ ဗုဒ္ဓ - ဘုရား

ဘုရားဟု အနက်ရသော ဗုဒ္ဓကို ပျူဘာသာတွင် ဗုမ၊ ဗူမ ဟု သံပြင်းနှင့်ရေးထိုးသည်။

ဗုံး ဗူမ (ရာဇကုမာရ် ကရ-၂၃)

ဗူမ ဗုံး (ဘုရားထောင် ကရ-၂)

ဥ တ္တူ ဗူမ (ပုဂံ ရွှေဆံတော်ဘုရား အုတ်ခွက်စာ)

၆။ အရိမေတ္တေယျ - အရိမေတ္တေယျ ဘုရား

နောင်ပွင့်လာမည့် အရိမေတ္တေယျ ဘုရားရှင်အား ရည်စူးပြီး ဆုတောင်းသော အလေ့ကို ဖော်ပြသည့် ဆုတောင်းစာတို့တွင် တွေ့ရသည်။

ယံ ဝံ ပုဓ အရိမေဒယု ဒံဝံ (ရာဇကုမာရ် ကရ-၂၈)

ဝံ အရိမေတြိယ ဥ တ္တု ပုဓ (ပုဂံ ရွှေဆံတော် ဘုရား အုတ်ခွက်စာ)

၇။ ဥပေါင်းမယး

မယး ရှေ့တွင် တွဲစပ်ပါနေသော ဥပေါင်း ဟူသော စကားကိုလည်း ဆင်ခြင်ရန် လိုပါသည်။

ဥပမာ - ဥဒ္ဒေါဒံ ပုဓိး မယး ကြိဇ္ဇောဂပုဒသဂဒေဝီ (ရာဇကုမာရ် ကရ-၃)

မင်းမြတ်၏ မိဖုရား ကြိဇ္ဇောကပဋိသကာဒေဝီ

သုရိယဝိကြမ ဝံ ပုဓိး ဝံ က္ခိ ဝံ (သုရိယဝိကြမ မင်း၏ မိဖုရား အရိုးအိုးစာ)

သုရိယဝိကြမ မင်းမြတ်၏ မိဖုရားမြတ် က္ခိ

သရေခေတ္တရာခေတ် သုရိယဝိကြမ မင်း၏မိဖုရား ပျူအရိုးအိုးစာနှင့် ပုဂံခေတ်ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာတို့တွင် မိဖုရားကိုညွှန်းသော (ဥပေါင်း) တူညီသည်ကိုတွေ့နိုင်သည်။ ဥပေါင်း သည်မင်း၏ မိဖုရား ဟူသောဂုဏ်ပုဒ်ကို ဖော်ပြနေသည်ဟုယူဆပါသည်။ ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာတွင် ဥပေါင်းကို မင်းနှင့်ဆက်စပ် နေသော ကြောင်းရေး-၃တွင် တစ်ကြိမ်သာတွေ့ရပြီး အခြားနေရာတို့တွင် ဝံမယး၊ မယး ဟူ၍သာသုံးခဲ့ပါသည်။ အရိုးအိုးစာနှင့် ဆက်စပ်လေ့လာပါက ဥပေါင်းမယးသည် မင်း၏မိဖုရားကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြချိန်တွင်သာ အသုံးပြုသည်ဟုဆိုချင်ပါသည်။

အထက်ပါ သာဓကများအရ သရေခေတ္တရာခေတ်ထိုး ဘုရားထောင် အရိုးအိုးစာနှင့် ပုဂံခေတ်ထိုး ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာပါ ဝေါဟာရများသည် တူညီကြောင်း ဆက်စပ်ကြည့်နိုင်ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် သရေခေတ္တရာနှင့် ပုဂံ၏အဆက်အစပ်ကိုဖော်ပြနေသည်။ သရေခေတ္တရာ ခေတ်ထိုးပျူစာတို့တွင် သုံးလေ့ ရှိသော ပါဠိ၊ သက္ကတအသုံးများသည် ပုဂံခေတ်တိုင် ဆက်လက်အသုံးပြုနေဆဲ ဖြစ်သည်ဟုဆိုနိုင် သည်။ ထို့အတူပင် ဟန်လင်း၊ သရေခေတ္တရာ နှင့် ပုဂံ တို့ ဆက်စပ်နေပုံကို အောက်ပါဝေါဟာရများ အရ သိနိုင်သည်။

မြိုင်သုံးသပ်ချက်

ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာမှ စကားလုံးများကို အနက်ဖွင့်ရာမှ အဆက်အစပ်များကို ဤစာတမ်းတွင် တင်ပြထားပါသည်။ ပုဂံခေတ်တွင်ရေးသော ပျူစာပေသည် ဟန်လင်း၊ သရေခေတ္တရာတို့တွင် ရေးသားခဲ့သော ပျူစာတို့နှင့် စကားလုံးအားဖြင့် ဆက်စပ်ကြည့်နိုင်သောလည်း ဝါကျတည်ဆောက်မှုအပိုင်းကို လေ့လာရန် ခက်ခဲနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ပျူဝေါဟာရများကိုအနက်ဖွင့်နိုင်မှသာ ဝေါဟာရအကောက်အယူ မှန်ကန်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ ရာဇကုမာရ်ပျူ ကျောက်စာကို မွန်၊ မြန်မာတို့နှင့်ဆက်စပ်ကာ မှန်းဆဖော်ထုတ်ပါသော်လည်း လုံးကောက်ဘာသာပြန်ရန် ခက်ခဲနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ယခုဤစာတမ်းတွင် လေ့လာထားသော နာမ်နှင့် ကြိယာ မှန်းဆထုတ်ဖော်ချက်များကို အခြေပြု ပြီး ဆက်လက်လေ့လာသွားနိုင်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

နိဂုံး

ထိုင်းပညာရှင် မစ်ကီဟာတ်နှင့် တွေ့ဆုံချိန်တွင် ရာဇကုမာရ်ပျူကျောက်စာကို သေသေချာချာ လေ့လာ ပါက ပျူစာပေလေ့လာရေးတွင် အထောက်အကူများစွာ ရပါလိမ့်မည်ဟု လမ်းညွှန်ခဲ့သည့်အတိုင်း ရာဇကုမာရ်ပျူ ကျောက်စာကို လေ့လာခဲ့ကြသော ဆရာကြီးဦးသာမြတ်၊ ဦးချမ်းမြ၊ ဒေါက်တာသန်းထွန်းတို့၏ လေ့လာချက်များနှင့် မစ်ကီဟာတ်၏ နဂဝိစာရဏ (Navavicarana Pyu) ပျူစာတမ်းတို့ကို အခြေခံကာ လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ပျူစာပေအထောက်အထားအသစ်များ ထပ်မံတွေ့ရှိလာသည့်အခါ ဆက်လက် လေ့လာ ပြင်ဆင်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ချမ်းမြဦး။(၁၉၅၉)။ *ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာ* (လက်ရေးမူ)၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်။

သာမြတ်၊ဦးသီရိပျံချီ။ ၁၉၆၃။*ပျူ ဖတ်စာအမျိုးသားစာပုံနှိပ်တိုက်*၊ရန်ကုန်။

သန်းထွန်း၊ဒေါက်တာ။ *ရာဇကုမာရ်ပျူကျောက်စာ ဝေါဟာရများ* (လက်နှိပ်စက်မူ)

Mickey Heart. 2018. *Navavicarana Pyu*, (Computer Print).

ဖတ်ရှုသည့်စာအုပ်စာရင်း

စိန်မောင်ဦးဦး။ ၁၉၆၁။ *သရေခေတ္တရာမြို့ဟောင်း*၊ တက္ကသိုလ်ပညာပဒေသာစာစောင်(ဝိဇ္ဇာ)တွဲ ၃၊ ပိုင်း ၁၊ ဇန်နဝါရီလ။

မြင့်အောင်၊ ဦး။ (၁၉၆၀ ဇူလိုင်) ။ *မှော်စာမှ ငွေစာစိပ်လွှာပိုင်*။ ပြည်ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှုစာစောင်၊ အတွဲ ၃ ၊ အမှတ် ၈။

မြန်မာ့သမိုင်းသုတေသနစာစောင်၊ အမှတ် ၉ ၊ (၂၀၀၂ ဇွန်လ)။ တက္ကသိုလ်များသမိုင်းသုတေသနဌာန၊ ရန်ကုန်။

မွန်ဗိုကေ။။*သရေခေတ္တရာမြို့ဟောင်းမှ ပိကြမင်းတို့၏ အရိုးအိုးကြီးများ* (လက်နှိပ်စက်မူ)

Luce 1961 Luce,G.H.; *Old Burma Early Pagan*, Vol.one; New York, J.J. Augustin Publisher, Locust Valley, 1969.

San Win 1999 San Win, U; *The date of Phayahtaung Phaya Inscription*; Yangon, Myanmar Historical Research Journal, 1998.